

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, \$data podpisu r.
znak sprawy: DŻW.hzg.058.3.2024.1

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 2611 w sprawie sprzeciwu wobec ograniczania chowu i hodowli zwierząt.

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 2611 z dnia 24 kwietnia 2024 r. Pana Zbigniewa Chmielowca, Posła na Sejm RP, w sprawie sprzeciwu wobec ograniczania chowu i hodowli zwierząt, uprzejmie informuję, co następuje.

Ad. 1. Czy resort planuje odejście od unijnych pomysłów ograniczenia lub zakazywania działu produkcji, niezależnie od sektora?

Obecnie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie są prowadzone prace legislacyjne, których celem byłoby wprowadzanie zakazu chowu i hodowli zwierząt gospodarskich. Nie są prowadzone również dyskusje nad propozycjami prawnymi, które, w ramach np. płatności bezpośrednich, wymuszałyby na rolnikach ograniczenie produkcji w jakimkolwiek sektorze.

Ad. 2 i Ad. 7. Czy ministerstwo planuje podjęcie działań, których celem będzie odbudowa oraz wsparcie chowu i hodowli zwierząt w Polsce? Czy przewiduje się zwiększenie poziomu wsparcia działań inwestycyjnych w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta?

Produkcja zwierzęca, w tym kwestie związane z hodowlą zwierząt i wsparciem postępu biologicznego, są traktowane jako nierozwalny element rolnictwa w Polsce niezbędny dla zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego. Dlatego też rolnictwo od wielu lat jest wspierane na różnych płaszczyznach i z wykorzystaniem zarówno instrumentów i środków pochodzących z Unii Europejskiej jak i środków krajowych. W ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS

WPR) wdrażany jest szereg instrumentów wsparcia służących rozwojowi produkcji zwierzęcej, który obejmuje m. in.:

- płatności związane z produkcją do zwierząt (ok. 350,6 mln EUR/rok - średnia z lat 2024-2026),
- ekoschemat Dobrostan zwierząt (ok. 250 mln EUR/rok - średnia z lat 2024-2026),
- interwencję Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie (ok. 22 mln EUR/rok - średnia z lat 2024-2026).

Produkcja zwierzęca jest także wspierana pośrednio m.in. poprzez wsparcie do ekstensywnego użytkowania trwałych użytków zielonych (w ramach ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi, praktyka Ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych (TUZ) z obsadą zwierząt) oraz poprzez interwencję Rolnictwo ekologiczne (Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą, pakiet Trwałe użytki zielone i pakiet Uprawy paszowe na gruntach ornych).

Wsparcie związane z produkcją realizowane jest we wszystkich dopuszczonych przepisami Unii Europejskiej sektorach, tj. wołowiny i cielęciny (płatność do bydła), mleka i przetworów mlecznych (płatność do krów), mięsa baraniego i mięsa koziego (płatność do owiec i płatność do kóz). Płatności te mają charakter powszechny – są skierowane do wszystkich hodowców bydła, owiec i kóz w całym kraju i do wszystkich ras.

Dodatkowo w 2024 r. wprowadzono nową płatność dobrostanową dla rolników utrzymujących zwierzęta zgodnie z wymogami krajowych systemów jakości, tj. bydło rzeźne (krowy mamki i opasy) zgodnie z wymogami systemu QMP oraz świnie i drób rzeźny (kurczęta brojlery i indyki) zgodnie z wymogami systemu QAFP, z tytułu obowiązujących w tych systemach ograniczeń w zakresie stosowania antybiotyków. W ramach kampanii 2024 r. rolnicy mogą składać wnioski o przyznanie płatności dobrostanowej za realizację praktyk polegających na utrzymywaniu zwierząt zgodnie z systemem QAFP lub systemem QMP.

W ramach PS WPR, przewidziano także interwencje, które mają wpływ na wsparcie chowu i hodowli zwierząt w Polsce, tj.:

- inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność,
- inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF,
- inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu,
- inwestycje poprawiające dobrostan bydła i świń, a także

- inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie odnawialnych źródeł energii (OZE) i poprawy efektywności energetycznej.

Ponadto, w ramach PS WPR 2023-2027 zaprojektowano preferencyjne wsparcie skierowane wprost do producentów świń, którego celem jest odbudowa pogłównia tych zwierząt w Polsce. Wsparcie będzie mieć formę kredytu preferencyjnego z przeznaczeniem na budowę, rozbudowę i modernizację chlewni, w tym instalację elektryczną i wodno-kanalizacyjną (roboty budowlane i zakup materiałów budowlanych). Ta propozycja wsparcia producentów świń, została zawarta w zmianie PS WPR 2023-2027, który został przedstawiony do zatwierdzenia przez Komisję Europejską.

Natomiast ze środków pochodzących z budżetu państwa finansowane jest wsparcie postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej. Pomoc dla hodowców realizowana jest w formie subsydiowanych usług polegających na:

- 1) prowadzeniu ksiąg hodowlanych (pomoc o stawce do 100% kosztów kwalifikujących się do objęcia dotacją),
- 2) prowadzeniu oceny wartości użytkowej lub hodowlanej zwierząt (pomoc o stawce do 70% kosztów kwalifikujących się do objęcia dotacją).

Pomoc ta udzielana jest hodowcom na zasadach określonych w rozporządzeniu z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (1).

Oprócz tego, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (2) dla producentów rolnych zajmujących się chowem i hodowlą zwierząt zostały wprowadzone różne formy pomocy mające na celu odbudowę, wsparcie, realizację działań inwestycyjnych dla producentów utrzymujących zwierzęta.

W ramach wsparcia o charakterze pomocy de minimis w rolnictwie producenci mogą otrzymać:

- 1) pomoc dla producentów świń na refundację wydatków poniesionych na działania związane z bioasekuracją. Pomoc jest udzielana na zakup mat dezynfekcyjnych; sprzętu do dezynfekcji, odzieży ochronnej, zabezpieczenie budynków, w których są utrzymywane świnię, a także na przebudowę lub remont pomieszczeń w celu utrzymywania świń;
- 2) pomoc finansową do zakupu buhaja mięsnego przeznaczonego do rozrodu naturalnego. Wysokość pomocy ustala się jako iloczyn kwoty 5000 zł i liczby

zakupionych buhajów nie większej niż iloraz średniej liczby krów w gospodarstwie i liczby 15. Wniosek można złożyć na formularzu opracowanym i udostępnionym ARiMR nie później niż do dnia 30 listopada danego roku;

- 3) preferencyjny kredyt bankowy na ponowne uruchomienie produkcji świń po zaprzestaniu produkcji w związku z obowiązującym zakazem utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa, wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (ASF).

Pomoc polega na stosowaniu przez okres nie dłuższy niż 10 lat dopłat do oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych w celu ponownego uruchomienia produkcji świń po zaprzestaniu produkcji.

Ponadto producenci zajmujących się chowem i hodowlą zwierząt mogą ubiegać się o:

- 1) pomoc finansową w związku z zaprzestaniem produkcji z powodu obowiązującego zakazu utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa wydanym w związku z wystąpieniem ASF. Celem pomocy jest wsparcie producentów świń, którzy utracili dochody w związku z zaprzestaniem produkcji świń. Pomoc jest udzielana za okres obowiązywania zakazu, a wnioski o przyznanie pomocy należy składać do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Pomoc może być przyznawana i wypłacana jedynie do dnia 15 stycznia 2025 r.;
- 2) kredyt na utrzymanie płynności finansowej (linia UP) w celu poprawy płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy. Pomoc polega na stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych producentowi rolnemu na uregulowanie zobowiązań finansowych związanych z prowadzeniem działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym oraz ponoszenie przez producentów rolnych bieżących nakładów przyczyniających się do poprawy płynności finansowej. Kredyty te mogą być udzielane nie później niż do dnia 30 czerwca 2024 r.
- 3) kredyt na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej. Pomoc polega na stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych producentowi rolnemu.

Ad 3. Czy i kiedy ministerstwo przewiduje zwiększenie pułapu DJP/gospodarstwo?

Zgodnie z wytycznymi rozporządzenia z dnia 20 kwietnia 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach schematów na rzecz dobrostanu zwierząt w ramach

PS WPR (3), w zakresie ekoschematu Dobrostan zwierząt, płatność dla rolników przyznawana jest z zastosowaniem poniższych progów degresywności:

- do 100 DJP - 100% płatności,
- powyżej 100 DJP do 150 DJP - 75% płatności,
- powyżej 150 DJP - brak płatności.

Ekoschemat Dobrostan zwierząt został skonstruowany na podstawie zgłaszanych przez rolników postulatów, które zostały ujęte w zatwierdzonym przez Komisję Europejską PS WPR. Na wniosek organizacji reprezentujących m.in. producentów świń, bydła mięsnego, bydła mlecznego czy drobiu, w celu ukierunkowania wsparcia na małe i średnie gospodarstwa rolne, wprowadzono w ekoschemacie Dobrostan zwierząt degresywność, wg której płatność dobrostanowa w obrębie danej grupy technologicznej zwierząt (np. lochy, tuczniki, krowy mleczne czy opasy) przyznawana jest do 150 DJP/gospodarstwo.

Należy jednak zaznaczyć, że degresywność płatności dobrostanowej, w ramach obowiązującego PS WPR, nie dotyczy płatności do zwierząt utrzymywanych w systemie rolnictwa ekologicznego oraz płatności do loch lub tuczników utrzymywanych w ramach krajowego systemu jakości QAFP, jeżeli rolnik ubiega się o te płatności na uproszczonych zasadach oraz płatności w ramach praktyki polegającej na utrzymywaniu zwierząt zgodnie z wymogami krajowych systemów jakości QAFP i QMP.

W przypadku zwiększenia poziomu DJP należy mieć na uwadze, że budżet ekoschematów, w tym ekoschematu Dobrostan zwierząt, jest ściśle określony a objęcie wsparciem większej liczby zwierząt wiąże się ze zwiększeniem zapotrzebowania na środki. Budżet przeznaczony na ekoschematy stanowi minimum 25% kwoty płatności bezpośrednich na rok. Mając na uwadze wprowadzenie nowej płatności w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt oraz planowany nowy ekoschemat Grunty wyłączone z produkcji, a także większe zainteresowanie rolników wnioskowaniem o ekoschemat Dobrostan zwierząt (w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku rolnicy złożyli o ok. 30% więcej wniosków), należy szczegółowo przeanalizować możliwości budżetowe dokonywania zmian w zakresie progów degresywności. Ponadto zmiany PS WPR w tym zakresie wymagałyby także akceptacji Komisji Europejskiej

Natomiast w przypadku wsparcia związanego z produkcją, płatności przysługują do sztuki zwierzęcia, a nie do DJP.

Ad. 4 Czy i kiedy ministerstwo przewiduje uruchomienie pomocy dla hodowców i producentów zwierząt w ramach tzw. pomocy wojennej?

Ministerstwo od początku agresji Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy analizowało możliwości udzielenia pomocy hodowcom i producentom zwierząt w związku z ograniczeniami na rynku rolnym. Poprzez kilkakrotną nowelizację rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (2) udzielono pomocy producentom rolnym, którzy zgłosili do Agencji, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (4), oznakowanie świń urodzonych w ich gospodarstwie i którym zagrażała utrata płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy. Pomoc ta, w formie dopłaty do świń, była udzielana zarówno w roku 2022 jak i w 2023 i wynosiła 100 zł do każdej sztuki świni, jednak nie więcej niż 500 000 zł dla producenta świń.

Ponadto hodowcy i producenci zwierząt mogli i mogą korzystać z kredytów na utrzymanie płynności finansowej (linia UP) w celu poprawy tej płynności w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy. Pomoc polega na stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych producentowi rolnemu na uregulowanie zobowiązań finansowych związanych z prowadzeniem działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym oraz ponoszenie przez producentów rolnych bieżących nakładów przyczyniających się do poprawy płynności finansowej. Kredyty te zgodnie z obowiązującymi przepisami mogą być udzielane nie później niż do dnia 30 czerwca 2024 r.

Ad. 5 Czy i kiedy ministerstwo przewiduje uruchomienie pomocy suszowej za ubiegły rok?

Zgodnie z przepisami § 13z z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (2), producenci rolni u których w gospodarstwach powstały szkody spowodowane wystąpieniem w 2023 r. niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, w wysokości powyżej 30% średniej rocznej produkcji roślinnej, mogli składać wnioski o pomoc w biurach powiatowych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa od 29 lutego do 15 marca 2024 r. Obecnie trwa wydawanie decyzji i wypłata pomocy. Do 9 maja 2024 r. pomoc otrzymało ponad 66,6 tys. producentów rolnych na kwotę 499,5 mln zł.

Ad 6. Czy przewiduje się odejście od pomysłu oparcia systemu decyzji kredytowych i inwestycyjnych o wyliczany dla produktów wytwarzanych w gospodarstwach ślad węglowy?

Zagadnienia dotyczące systemu decyzji kredytowych i inwestycyjnych w kontekście wytwarzanego w gospodarstwach śladu węglowego należą do kompetencji Ministerstwa Finansów.

Ad. 8 Czy i jakie ułatwienia przewiduje rząd w celu realizacji inwestycji w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta?

Od 12 stycznia do 31 marca 2022 r. za pośrednictwem formularza ankiety (udostępnionego na stronie internetowej MRiRW) przeprowadzono szerokie konsultacje i każdy zainteresowany obywatel mógł przekazać postulaty uproszczeń lub wskazać problemy, które w jego ocenie wymagają usprawnień. MRiRW otrzymało wiele propozycji, które zostały zweryfikowane oraz skonsultowane z innymi ministerstwami oraz jednostkami podległymi i nadzorowanymi.

Propozycje dotyczyły np.:

- 1) zmian legislacyjnych;
- 2) racjonalizacji procedur administracyjnych (np. poprzez ograniczenie liczby dokumentów czy formalności do spełnienia, integrację rejestrów publicznych);
- 3) większej cyfryzacji postępowań administracyjnych;
- 4) likwidacji nadmiarowych regulacji w procesie inwestycyjno-budowlanym i uproszczeń w uzyskaniu pozwolenia na budowę;
- 5) uproszczeń przepisów prawa dotyczącego rolników;
- 6) dostosowania procedur do sytuacji epidemicznej;
- 7) szkoleń dla rolników.

W ramach zaproponowanych ułatwień umożliwiono prowadzenie korespondencji związanej ze składaniem wniosków za pośrednictwem systemu teleinformatycznego ARiMR. Elektronizacja postępowań zapewnia sprawne przekazywanie informacji i obieg dokumentacji, gwarantując uzyskanie informacji w czasie rzeczywistym. Odstąpiono także od konieczności spełniania części wymagań wprowadzonych w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń (ASF) w stosunku do gospodarstw utrzymujących świnie wyłącznie w celu produkcji mięsa na użytek własny. Wprowadzone zmiany mają na celu ułatwienie funkcjonowania tych gospodarstw przy zachowaniu minimalnych wymagań w zakresie bioasekuracji w związku z afrykańskim pomorem świń (ASF).

Ponadto na początku bieżącego roku, w wyniku wejścia w życie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lutego 2024 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (5), wprowadzono korzystne zmiany w zakresie płatności dla obszarów z ograniczeniami do prowadzenia działalności rolniczej (ONW) :

1. Zwiększono stawki płatności ONW:
 - na obszarach strefy II ONW typ specyficzny tzw. podgórskiej ze zwierzętami, ze stawki 550 zł/ha do 676 zł/ha;
 - na obszarach ONW typ górski, z 750 zł/ha do 829 zł/ha.
2. Zmniejszono wymóg minimalnej obsady zwierząt trawożernych uprawniającej do ubiegania się o wyższe płatności ONW z 0,5 DJP do 0,3 DJP.

Ad. 9 Czy i kiedy przewiduje się wprowadzenie taryfy energetycznej dla rolników?

Zasady ustanawiania taryf w obrocie energią elektryczną reguluje rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie sposobu kształtowania i kalkulacji taryf oraz sposobu rozliczeń w obrocie energią elektryczną (6). Organem właściwym w tym zakresie jest Minister Klimatu i Środowiska, który zgodnie z art. 7a ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (7) jest odpowiedzialny m.in. za kreowanie polityki energetycznej państwa oraz sprawy związane z rynkami energii, surowców energetycznych i paliw.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesław Siekierski
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

1. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (Dz. U. poz. 1170, z późn. zm.);
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.);

3. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 kwietnia 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach schematów na rzecz dobrostanu zwierząt w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 797, z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz.U. z 2023 r. poz. 1815);
5. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lutego 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. z 2024 r. poz. 299);
6. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie sposobu kształtowania i kalkulacji taryf oraz sposobu rozliczeń w obrocie energią elektryczną (Dz. U. z 2022 poz. 2505, z późn. zm.);
7. Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2022 poz. 22512 oraz z 2023 poz. 2029).